

حاشیه
برحمین!

مجلس شورای اسلامی

سازمان پژوهش و فناوری

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیاباری از خداوند جهان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و همواره ناظر بر اعمال انسان در مظهر پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظر بر اهمیت جایگاه دانشگاه و استلزامی فرهنگ و تمدن بشری، نادانانگی و احمقانه بیعت علمی و اعتدالی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی به نظر قرار داده و از آن تعجلی نکنیم:

- ۱- اصل برانست: التزام بر برانست جویی از حرکت رقیب غیر حرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را در بنیادهای غیر علمی می آید.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به اجتناب از حرکت رقیب در جنبه های غیر علمی و حفاظت از اسرار، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و ابداع نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکارگران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تعدد و خودداری از حرکت رقیب حرمت نکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات و سایر صاحبان حق).
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه ایران سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت رقیب پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بکارگران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت منافع ملی و در نظر داشتن به پیشبرد توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه الهیات

پایان نامه برای اخذ درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: فقه و مبانی حقوق اسلامی

عنوان:

حقوق کودک نامشروع از دیدگاه فقه و حقوق

استاد راهنما:

دکتر مجید وزیری

استاد مشاور:

دکتر جمشید معصومی

دانشجو:

ابوذر رضوانی

تابستان ۹۱

تقدیم به خانواده عزیزم

شانی که بهترین سخات زندگی‌تان را در راه رسیدن به محال و تعالی من صرف نمودید و ثانیه‌های عمرتان را نذر جان رشد و

ترقی من قرار دادید، دستان مهربانتان را بوسیده و بر دودیده منت می‌گذارم و ایندیگه‌تار به لطف داشتن عزیزانی چون شما از

عمق جان سپاسگزارم.

شکرو قدردانی:

ضمن قدردانی و سپاس از زحمات بی‌شائبه جناب آقای دکتر محمد وزیری که با راهنمایی‌های ارزشمند و پراج آموخته‌های خویش را چون چراغی فرا

روی من نهادند

در اینجا لازم می‌دانم که از زحمات استاد گرانقدر جناب آقای دکتر جمشید مصومی که با مشورت هوشمندانه و دقت نظر عالمانه در تدوین این مجموعه

یاریم نمودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب ابوذر رضوانی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد نا پیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۴۹۵۵۴ در رشته الهیات- فقه و مبانی حقوق اسلامی که در تاریخ ۹۱/۶/۲۵ از پایان نامه خود تحت عنوان " حقوق کودک نامشروع از دیدگاه فقه و حقوق " با کسب نمره ۱۷/۵ و درجه بسیارخوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و.....) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و.... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی:

تاریخ و امضاء:

در تاریخ ۹۱/۶/۲۵

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای ابوذر رضوانی از پایان نامه خود دفاع نموده و با
نمره ۱۷/۵ بحروف هفده و نیم و با درجه بسیار خوب مورد تصویب قرار
گرفت.

امضاء استاد راهنما

مناسب نیست □

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات	۱
مقدمه	۳
بخش اول: طرح تحقیق	۵
۱-۱-۱- تعریف موضوع	۵
۱-۱-۲- علت انتخاب موضوع	۵
۱-۱-۳- بیان پرسش‌های اصلی	۷
۱-۱-۴- فرضیه‌های تحقیق	۷
۱-۱-۵- نوع تحقیق ابزار گردآوری	۷
۱-۱-۶- مشکلات تحقیق	۸
۱-۱-۷- بیان فصل بندی اجمالی تحقیق	۸
بخش دوم: واژه شناسی و تاریخچه	۹
۱-۲-۱- مفاهیم	۹
۱-۲-۱-۱- حقوق	۹
۱-۲-۱-۲- مفهوم و ماهیت حق	۱۰
الف) حق از نظر فقهای اسلام	۱۱
ب) حق در نگرش حقوق دانان غرب	۱۳
۱-۲-۱-۳- مفهوم کودک	۱۶
الف) مفهوم کودک در حقوق اسلام	۱۶
ب) مفهوم کودک در حقوق ایران	۲۰

۲۳ (ج) مفهوم کودک در اسناد بین المللی
۲۴ (د) مفهوم شناسی کودک در قوانین کشورهای دیگر
۲۶ ۱-۲-۱-۴- مفهوم جنین:
۲۷ ۱-۲-۱-۵- مفهوم فرزند:
۲۸ ۱-۲-۱-۶- مفهوم سرپرست(ولی)
۲۹ ۱-۲-۱-۷- قرابت :
۳۰ ۱-۲-۱-۸- مفهوم نامشروع (طفل نامشروع)
۳۰ ۱-۲-۲- پیشینه تحقیق و تاریخچه موضوع
۳۱ الف) پیشینه حقوق کودک در اسلام
۳۲ ب) پیشینه حقوق کودک در ایران
۳۶ ج) حقوق کودک در اسلام در مقایسه با پیمان نامه حقوق کودک سازمان ملل
۳۶ د) پیشینه وضعیت و حقوق کودک در جهان و اسناد بین المللی
۳۷ - اسناد عمومی حقوق بشر:
۳۸ - اسناد اختصاصی حقوق کودک
۴۰ فصل دوم: حقوق کودک نامشروع
۴۲ بخش اول: حقوق مدنی
۴۲ ۲-۱-۱- حق حیات
۴۲ الف) حق حیات در حقوق اسلام
۴۶ ب) حق حیات در حقوق ایران
۴۷ ج) حق حیات کودک در اسناد بین المللی و قوانین کشورها
۴۹ ۲-۱-۲- نسب کودک نامشروع
۵۲ الف) نسب کودک نامشروع در حقوق اسلام
۵۵ ب) نسب کودک نامشروع در حقوق موضوعه ایران

- ۲-۱-۳- برخورداری از سلامت و رشد..... ۵۷
- الف) حق رشد و سلامتی کودک در اسلام ۵۷
- ب) حق رشد و سلامتی کودک در حقوق ایران ۶۰
- ج) حق رشد و سلامتی کودک در حقوق بین‌الملل ۶۱
- ۲-۱-۴- حق ثبت ولادت:..... ۶۱
- الف) حق ثبت ولادت در حقوق ایران..... ۶۲
- ب) حق ثبت ولادت در حقوق بین‌الملل:..... ۶۲
- ۲-۱-۵- حق داشتن نام و ممیزات شخصیه..... ۶۳
- الف) حق داشتن نام و ممیزات شخصیه در اسلام:..... ۶۳
- ب) حق داشتن نام و ممیزات شخصیه در حقوق موضوعه ایران ۶۵
- ج) حق داشتن نام و ممیزات شخصیه در حقوق بین‌الملل:..... ۶۶
- ۲-۱-۶- حق رضاع:..... ۶۸
- الف) حق رضاع در اسلام:..... ۶۸
- ب) حق رضاع در حقوق موضوعه ایران ۷۳
- ج) حق رضاع در حقوق بین‌المللی ۷۴
- ۲-۱-۷- حق حضانت:..... ۷۶
- الف) حق حضانت در اسلام..... ۷۶
- حق حضانت کودک نامشروع در اسلام:..... ۸۰
- ب) حق حضانت کودک نامشروع در حقوق موضوعه ایران..... ۸۱
- ج) حضانت کودک نامشروع در اسناد بین‌المللی ۸۳
- ۲-۱-۸- حق نفقه (تأمین هزینه‌های زندگی)..... ۸۵
- الف) حق نفقه در اسلام:..... ۸۵
- ب) حق نفقه از دیدگاه حقوق موضوعه ایران..... ۸۶

- ج) حق نفقه از دیدگاه حقوق بین الملل: ۸۷
- ۲-۱-۹- حق برخورداری از سرپرستی و قیمومت ۸۸
- الف) ولایت و قیمومت از دیدگاه اسلام ۸۸
- ب) ولایت و قیمومت از دیدگاه حقوق موضوعه ایران ۹۲
- ج) ولایت و قیمومت از دیدگاه حقوق بین الملل ۹۵
- ۲-۱-۱۰- حق برخورداری از تکریم شخصیت ۹۶
- الف) حق برخورداری از تکریم شخصیت در اسلام ۹۶
- ب) حق تکریم شخصیت در حقوق ایران و بین الملل ۹۸
- ۲-۱-۱۱- حق تعلیم و تربیت ۹۸
- الف) حق تعلیم و تربیت در اسلام ۹۹
- ب) حق تعلیم و تربیت از دیدگاه حقوق موضوعه ایران ۱۰۳
- ج) حق تعلیم و تربیت در اسناد بین المللی: ۱۰۵
- ۲-۱-۱۲- حق برخورداری از بهداشت، رفاه و تامین اجتماعی ۱۰۸
- الف) حق برخورداری از بهداشت و رفاه و تامین اجتماعی از دیدگاه اسلام ۱۰۸
- ب) حق برخورداری از بهداشت و رفاه و تامین اجتماعی از دیدگاه حقوق موضوعه ایران ۱۰۹
- ج) حق برخورداری از بهداشت، رفاه و تامین اجتماعی در قوانین بین الملل ۱۱۰
- ۲-۱-۱۳- حق بر ممنوعیت بکارگیری کودکان در کارهای سخت ۱۱۲
- الف) ممنوع بودن کارهای سخت برای کودکان از نظر اسلام ۱۱۲
- ب) ممنوعیت به کارگیری کودکان در کارهای سخت از دیدگاه حقوق موضوعه ایران ۱۱۳
- ج) حق بر ممنوعیت بکارگیری کودکان در کارهای سخت در حقوق بین الملل ۱۱۳
- ۲-۱-۱۴- حق بازی و سرگرمی ۱۱۷
- الف) حق بازی و سرگرمی از نظر اسلام ۱۱۷
- ب) حق بازی و سرگرمی از دیدگاه حقوق موضوعه ایران و حقوق بین الملل ۱۱۹

۱۲۱	۱-۱-۱۵- حق برخورداری از تابعیت و ملیت.....
۱۲۱	الف) حق برخورداری از تابعیت و ملیت از دیدگاه حقوق موضوعه ایران.....
۱۲۳	ب) حق تابعیت و ملیت در حقوق بین الملل.....
۱۲۶	۱-۱-۱۶- حق برخورداری از آزادی.....
۱۲۶	۱-۱-۱۶- حق برخورداری از آزادی بیان.....
۱۲۷	۱-۱-۱۶-۲- حق آزادی فکر، عقیده و انتخاب مذهب.....
۱۳۱	۱-۱-۱۶-۳- حق شرکت در انجمن‌ها و مجامع مسالمت آمیز.....
۱۳۲	۱-۱-۱۷- حق اداره اموال از دیدگاه اسلام و حقوق موضوعه ایران.....
۱۳۳	۱-۱-۱۸- حق ارث کودک نامشروع از دیدگاه اسلام و حقوق موضوعه ایران.....
۱۳۵	۱-۱-۱۹- محرمیت و ازدواج.....
۱۳۷	۱-۱-۲۰- اسلام ولدالزنا.....
۱۳۸	۱-۱-۲۱- حق قضاوت، شهادت، امامت جماعت، مجتهد.....
۱۴۵	بخش دوم: حقوق کیفری.....
۱۴۵	۱-۲-۲- اسقاط جنین ناشی از زنا.....
۱۴۷	۲-۲-۲- قصاص قاتل ولدالزنا:.....
۱۴۹	۳-۲-۲- قصاص زانی.....
۱۵۰	فصل سوم: احکام کودک نامشروع ناشی از تفحید و نتیجه‌گیری و پیشنهادات.....
۱۵۱	بخش اول: احکام کودک نامشروع ناشی از تفحید.....
۱۵۳	بخش دوم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات.....
۱۵۳	۱-۲-۳- نتیجه‌گیری.....
۱۵۳	۲-۲-۳- پیشنهادات.....
۱۵۵	فهرست منابع و مآخذ.....

چکیده

از آنجا که همیشه افرادی هستند که با مقایسه حقوق اسلام و ایران با حقوق بین الملل و کشورهای دیگر شروع به انتقاد علیه اسلام و حقوق آن می کنند. که در این بین حقوق بشر و از جمله حقوق کودک بیشتر در دید قرار دارد و مورد انتقاد بوده است بالاخص که از بعضی از فتاوا جهت مقایسه حقوق کودک نامشروع و کودک مشروع استفاده شده و گفته اند که در اسلام بین آنها تبعیض قائلند و حقوق کودک نامشروع را ضایع می کنند بر آن شدیم که در این تحقیق این حقوق را بازخوانی و از دیدگاه حقوق اسلام و ایران و بین الملل بررسی کنیم و مورد مقایسه قرار دهیم.

بنابر آنچه در این تحقیق به آن پرداخته می شود در حقوق اسلام کودک نامشروع می تواند تمامی حقوق کودک مشروع را داشته باشد و در مواردی هم که دلیل خاص بر خلاف موجود است اسلام برای آنها راهکار گذاشته تا کودکان نامشروع هم از این حقوق بهره مند شوند از جمله ارث که راههایی مثل ولاء ضمان جریره و وصیت در یک سوم را برای برخورداری کودک نامشروع از ارث پیشنهاد کردیم و در مقایسه با حقوق بین الملل، حقوق اسلام و ایران در رابطه با مسائلی همچون سقط جنین نامشروع از این اطفال حمایت بیشتر و محکم تری کرده است.

این تحقیق مشتمل بر سه فصل می باشد و در فصل اول از کلیات و مفاهیم و تاریخچه این موضوع بحث شده است و در فصل دوم از حقوق مدنی و کیفری کودک نامشروع بحث گردیده است و در فصل سوم نیز احکام کودک غیر مشروع غیر ولدالزنا و نتیجه گیری و پیشنهادات مطرح شده است.

کلمات کلیدی: حقوق، کودک، نامشروع، سقط، جنین

فصل اول:

کلیات

مقدمه

کودکی از مراحل بنیادین زندگی هر انسان در جامعه است اگر این مرحله به خوبی شناخته شده و به طور مناسب پشت سر گذاشته شود جامعه مملو از افرادی خواهد شد که قابلیت های، لازم برای زندگی در وضعیتی مطلوب را دارند در واقع دوره کودکی دوره ای است که انسان سپری می کند تا از کودکی بیولوژیک به عضوی اجتماعی تبدیل شود.

کودک، نخستین تعامل خود را با محیط در خانواده آغاز می کند پس مهم ترین جایگاه برای کودک خانواده است و یکی از ارکان خانواده نیز ممکن است کودک باشد. در این کانون اولیه نخستین اثرپذیری و اثرگذاری آغاز می شود و کودک اندک اندک در فرایند رشد اجتماعی قرار می گیرد.

از دیدگاه روان شناسان، سالهای اولیه کودکی در رشد شخصیت و آینده کودک نقشی به سزا دارد و بیشتر شناخت های کودک از خود، اطرافیان و محیط نیز در این دوران شکل می گیرد. امروزه این حقیقت به اثبات رسیده است که کودکان در سنین کم به توجه و مراقبت جسمانی صرف نیاز ندارند بلکه باید به همه ابعاد وجودی کودک که شامل رشد اجتماعی، عاطفی، شخصیتی و هوشی است، توجه کرد.

در تمامی جوامع و از جمله ایران خواه ناخواه در اثر ارتباطات نامشروع اطفالی خارج از دایره روابط خانوادگی و شرعی متولد می شوند. صرف نظر از علل فردی و اجتماعی این رویداد و با وجود زشت بودن و قبح این عمل در اجتماع، جامعه در عمل نمی تواند وجود

این کودکان بیگانه را نادیده بگیرد و باید به ارزش‌ها و نیازهای انسانی آنها توجه نماید. از اینرو باید در تدوین حقوق این کودکان و مشخص نمودن آنها برای اجتماع سعی و تلاش نمود تا این کودکان هم بتوانند مانند دیگر کودکان در جامعه عنصر مطلوب، باشند و از حقوق خویش چه در ارتباط با والدین و خانواده و چه در ارتباط با اجتماع برخوردار شوند که این رساله سعی در بررسی حقوق این کودکان از منظر فقه و حقوق را دارد.

بخش اول: طرح تحقیق

۱-۱-۱- تعریف موضوع

یکی از واقعیت‌های انکار ناپذیر هر جامعه‌ای وجود فرزندان است که از روابطی غیرمشروع و غیرقانونی و خارج از ارتباطات خانوادگی متولد می‌شوند، می‌باشد. با توجه به اینکه این کودکان بیگناه هم مانند سایر کودکان نیازمند بهره‌مندی از حمایت‌های دیگران برای رشد و تبدیل شدن به عضو مورد احترام در جامعه هستند. از آنجا که معمولاً نگاه‌ها در اجتماع به این نوع کودکان تبعیض آمیز و بعضاً موجب تزییع حقوق آنان است که این خود ریشه، در ناآگاهی اجتماعی و ناآگاهی این کودکان از حقوق خود دارد و لذا شارع و قانونگذار باید مشخص کنند که آیا این کودکان همانند کودکان دیگر از حقوق مساوی برخوردار هستند یا خیر که این رساله به بررسی حقوق این کودکان از دیدگاه فقه و حقوق می‌پردازد تا مشخص کند که حقوق این نوع کودکان چیست؟ و وظایف آنان نسبت به اجتماع و اجتماع نسبت به آنان را مشخص سازد.

۱-۱-۲- علت انتخاب موضوع

با توجه به نبودن مجموعه‌ای مدون در قوانین مربوط به حقوق کودکان و به خصوص کودکان نامشروع در حقوق ایران و حتی مجموعه‌ای که در آن فتاوی‌های فقهی مربوط به حقوق کودکان جمع آوری شده باشد که موجب انتقادات بسیاری از طرف بعضی از صاحب‌نظران به نقص ساختاری حقوق کودک در ایران و عدم قابلیت قوانین موجود برای ایجاد بستر مناسب برای سلامت و رشد روحی و جسمی کودکان و نیز حمایت از مصالح واقعی آنان و همچنین برای بهره‌مندی فرزندان طبیعی (نامشروع) از این حداقل‌های قانونی بخصوص در دوران کودکی که تحت حمایت بودن ضروری و

اجتناب ناپذیر است باعث گردید که احساس تدوین مجموعه‌ای که در برگیرنده حقوق این نوع کودکان باشد در اینجانب بوجود آید.

اگر به وضعیت فعلی این اطفال که بخشی از آن ناشی از فقدان قانونگذاری و بخشی ناشی از نقص در قوانین البته بخشی هم ناشی از عرف و انتقادات عمومی است، توجه نماییم به راحتی به سرنوشت اسفبار و غیر قابل تحمل این کودکان بی پناه که گهگاه شمه‌ای از آن دیده یا شنیده می‌شود، پی می‌بریم اتفاقاتی مانند سقط این اطفال و قتل آنان پس از تولد، اقدام به خودکشی توسط آنان و حتی گاه اقدام به قتل والدین و ... نتیجه وضعیت حقوقی نامناسب این کودکان است و خوشبینانه‌ترین حالت اگر هیچ یک از این اتفاقات بر سر این کودکان پیش نیاید آنان افرادی جامعه گریز و جامعه ستیز خواهند شد و از همین جاست که معضل کودکان خیابانی یا اطفال بزهکار قوت خواهد گرفت.

از آنجا که طبق تعالیم قرآن کریم و براساس آیه شریفه «ولا یجرمنکم شنئان قوم علی ان لاتعدلوا اعدلوا هو اقرب للتقوی» (مائده ۲) نباید عمل زشت و ناپسند دو فرد باعث شود که ما از عدالت خارج شده و عدالت را در رابطه با کودکان معصوم و بیگناه که نتیجه هوس بازی این افراد هستند، رعایت نکنیم و طبق مدلول صریح آیه شریفه «لاتزر وازره و زر اخری» (اسرا ۱۵) نباید گناه کسی را به پای دیگری نوشت و براساس نص «کل مولود یولد علی الفطره» (حر عاملی وسایل الشیعه) و عقل این کودکان هم مانند سایر کودکان با فطرت الهی متولد می‌شوند و باید جامعه در حفظ حقوق آنها و بهبود وضعیت حقوقی و اجتماعی آنها تلاش و کوشش نماید که علت انتخاب این موضوع هم در راستای بهبود وضعیت حقوقی این کودکان در اجتماع و شناساندن حقوق آنها به اجتماع و خود آنها می‌باشد. و از این طریق هم مقایسه‌ای بین نظام حقوقی کودک نامشروع در اسلام و ایران، با حقوق بین الملل انجام می‌شود. تا

فرق‌های میان آنها بیان گردد و جوابی برای انتقادات طرح شده در این رابطه بیان گردد.

۱-۱-۳- بیان پرسش‌های اصلی

مسائلی که این تحقیق در صدد پاسخگویی بدان‌هاست عبارتند از:

یکم: آیا حقوق کودک مشروع و نامشروع از دیدگاه فقه و حقوق یکسان است؟

دوم: در صورتی که حقوق کودک مشروع و کودک نامشروع یکی نیست نکات

افتراق در چیست؟

سوم: تفاوت‌های حقوق موضوعه ایران و حقوق بین‌الملل و فقه شیعه و تسنن در

رابطه با حقوق کودک نامشروع در چیست؟

۱-۱-۴- فرضیه‌های تحقیق

یکم: بنابر نظرات مشهور فقهای امامیه کودک نامشروع نیز مانند کودک مشروع از تمامی حقوق برخوردار است و فقط در مواردی چون حق قضاوت و حق شهادت و ارث و امامت جماعت و نسب این مسئله اختلافی است که شارع مقدس برای آنها هم راه حل قرار داده است.

دوم: در کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق کودکان مشروع و نامشروع یکسان دانسته شده که در مقایسه با حقوق اسلام و ایران تفاوت چندانی ندارد.

۱-۱-۵- نوع تحقیق ابزار گردآوری

تحقیق حاضر از نوع کاربردی است که در آن حقوق کودک را بر شمرده و با توجه به حقوق اسلام و ایران و بین‌الملل پیرامون آن به بحث می‌پردازد و در نهایت مشخص می‌سازد که آیا کودک مشروع و نامشروع حقوق برابر دارند یا خیر.

قانونگذاران و قضات می‌توانند از این تحقیق بهره‌جسته و از آن‌ها در تدوین قوانین جدید و یا در تفسیر قوانین موجود از آن بهره‌جسته در صدور رأی از این تفسیر کمک بگیرند.

روش انجام تحقیق، روش تحلیلی- توصیفی است به این معنی که مسأله را طرح و به تحلیل آن پرداخته و بعضاً به نقد آن می‌پردازد و در نهایت با مقایسه با دیگر نظرها بهترین آرا را با توجه مبانی هر یک از نظرها بر می‌گزیند و برای گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای (استفاده از کتب موجود در کتابخانه‌ها و کتب الکترونیکی، نشریات و مقالات حقوقی و اینترنت و سایر منابع مکتوب) استفاده شده است.

۱-۱-۶- مشکلات تحقیق

مشکل اساسی در انجام این تحقیق کمبود منابع بین‌المللی ترجمه شده در این زمینه و همچنین منابع جامع حقوق اسلام و ایران بود. به طوری که به نظر می‌رسد که اگر این تحقیق به ثمر برسد شاید جامع‌ترین تحقیق موجود در این زمینه باشد. ضمن آنکه برای دسترسی به همین منابع اندک موجود باید متحمل سختی‌های فراوان شد.

۱-۱-۷- بیان فصل بندی اجمالی تحقیق

این تحقیق در سه فصل نگاشته شده است که فصل اول آن به کلیات اختصاص یافته و در دو بخش بخش اول آن به طرح تحقیق و بخش دوم آن هم به واژه شناسی و تاریخچه اختصاصی یافته است.

و فصل دوم آن هم به بر شماری حقوق کودک نامشروع اختصاص یافته که بخش اول آن در باب حقوق مدنی و باب دوم آن هم مربوط به حقوق جزا می‌باشد. و فصل سوم آن هم به بررسی اجمالی حقوق کودک نامشروع غیر ولدزنا و نتیجه‌گیری و پیشنهادات اختصاص داده شده است.